

OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

1. Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe Urzędu Gminy Goworowo prowadzone są w siedzibie Urzędu Gminy Goworowo, ul. Ostrołęcka 21, 07-440 Goworowo.

2. Określenie roku obrotowego oraz okresów sprawozdawczych

Rokiem obrotowym jest okres roku budżetowego, czyli rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia. Najkrótszym okresem sprawozdawczym są poszczególne miesiące, w których sporządza się:

- deklarację ZUS ,
- deklaracje VAT-7,
- sprawozdania budżetowe na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej .

W sprawozdaniach za styczeń, luty, kwiecień, maj, lipiec, sierpień, październik, listopad oraz I, II, III kwartał wykazuje się dane z dokumentów, które dotyczą danego okresu i wpłyną do księgowości do 5 dnia następnego miesiąca po okresie sprawozdawczym. Dokumenty, które wpłyną później zostaną ujęte w następnym okresie sprawozdawczym.

3. Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe jednostek prowadzone są za pomocą komputera.

Księgi rachunkowe jednostek obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księgę główną,
- księgi pomocnicze
- zestawienia: obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.

Dziennik prowadzony jest w sposób następujący:

- zdarzenia, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, ujmowane są w nim chronologicznie,
- zapisy są kolejno numerowane w okresie roku, co pozwala na ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi,
- sumy zapisów (obroty) liczone są w sposób ciągły,
- jego obroty są zgodne z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

Księga główna (konta syntetyczne) prowadzona jest w sposób spełniający następujące zasady:

- podwójnego zapisu
- systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

Księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowią zapisy uszczegóławiające dla wybranych kont księgi głównej. Zapisy na kontach analitycznych dokonywane są zgodnie z zasadą zapisu

powtarzalnego. Ich forma dostosowana jest za każdym razem do przedmiotu ewidencji konta głównego

Konta pozabilansowe pełnią funkcję wyłącznie informacyjno – kontrolną. Zdarzenia na nich rejestrowane nie powodują zmian w składnikach aktywów i pasywów.

Księgi rachunkowe prowadzi się w celu uzyskania odpowiednich danych wykorzystywanych do sporządzania sprawozdań budżetowych, finansowych, statystycznych i innych oraz rozliczeń z budżetem państwa i z ZUS, do których jednostka została zobowiązana.

Dla przedsięwzięć, dla których potrzeba prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej prowadzi się dodatkowo ewidencję w podziale na zadania.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program komputerowy.

INFO – SYSTEM T. i R. Groszek

Program komputerowy zawiera powiązanie poszczególnych zespołów ksiąg rachunkowych w jedną całość odzwierciedlającą dziennik i księgę główną. Dokładne informacje dotyczące programu komputerowego zostały przedstawione w załączniku nr 11 do Zarządzenia.

Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej sporządza się na koniec każdego miesiąca. Zawiera ono:

- symbole kont
- salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego
- sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego.

Obroty „Zestawienia ...” są zgodne obrotami dziennika.

4. Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych

Sposoby i terminy prowadzenia inwentaryzacji oraz zasady jej dokumentowania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych wynikają z art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości i instrukcji przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji stanowiącej załącznik nr 9 do Zarządzenia

5. Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów

Aktywa i pasywa jednostki wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych.

Przy wycenie majątku likwidowanych jednostek lub postawionych w stan likwidacji stosuje się zasady wyceny ustalone w ustawie o rachunkowości dla jednostek kontynuujących działalność, chyba że przepisy dotyczące likwidacji stanowią inaczej.

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują:

- środki trwałe
- pozostałe środki trwałe
- inwestycje (środki trwałe w budowie)
- prawo wieczystego użytkowania

Środki trwałe to składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości oraz środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, otrzymane przez jednostkę w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na jej potrzeby.

Za środki trwałe uznaje się:

- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki i lokale,
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
- kotły i maszyny energetyczne,
- maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
- urządzenia techniczne,
- środki transportu i inne rzeczy,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- ulepszenia w obcych środkach trwałych.

Do środków trwałych jednostki zalicza się także obce środki trwałe znajdujące się w jej użytkowaniu na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości, jeżeli występuje ono jako „korzystający”.

Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:

- pochodzące z zakupu - według ceny nabycia lub ceny zakupu,
- w przypadku wytworzenia we własnym zakresie - według kosztu wytworzenia,
- stanowiące niedobory/ nadwyżki ujawnione w trakcie inwentaryzacji - według posiadanych dokumentów, z uwzględnieniem zużycia, lub według wartości godziwej, w przypadku braku odpowiednich dokumentów,
- pochodzące ze spadku lub darowizny - według wartości wynikającej z umowy o przekazaniu składnika aktywów trwałych,
- otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego - w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu środka trwałego,
- pochodzące z wymiany - w wysokości określonej w dowodzie dostawcy, z uwzględnieniem pomniejszenia o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe ustalone na dzień bilansowy, jak również odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości, z wyłączeniem gruntów, które nie podlegają umorzeniu.

Do kosztów inwestycji zalicza się w szczególności następujące koszty:

- dokumentacji projektowej,
- nabycia gruntów i innych składników majątku, związanych z budową,
- badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia wartości geologicznych terenu,
- przygotowanie terenu pod budowę pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych na nim obiektów,
- opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy,
- założenia stref ochronnych i zieleni,
- nadzoru autorskiego i inwestorskiego,
- ubezpieczeń majątkowych obiektów w trakcie budowy,
- naliczone na czas trwania inwestycji odsetki, prowizje i różnice kursowe od kredytów,

- sprzątania obiektów poprzedzającego oddanie do użytkowania,
- inne koszty bezpośrednio związane z budową.

Środki trwałe w budowie to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszania i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zaliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji, w tym również:

- niepodlegających odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
- koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu,
- opłaty notarialne, sądowe itp.,
- odszkodowania dla osób fizycznych i prawnych wynikłe do zakończenia budowy.

Do kosztów wytworzenia środków trwałych nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów poniesionych przed udzieleniem zamówień związanych z realizowaną inwestycją, tj. kosztów przetargów, ogłoszeń i innych.

Środki trwałe umarzane są stopniowo z wyjątkiem gruntów na podstawie aktualnego planu amortyzacji według stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dla potrzeb bilansowych podlega amortyzacji przez okres 10 lat wg stawki w wysokości 10% w skali roku.

Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania.

W jednostce przyjęto metodę liniową dla wszystkich środków trwałych.

Dla żadnych środków trwałych nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Środki trwałe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok i o wartości początkowej nieprzekraczającej kwoty ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania zalicza się do kosztów zużycia materiałów i podlegają one ewidencji ilościowo - wartościowej.

Aktualizacji wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia środków trwałych dokonuje się wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, a wynik takiej aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki w zakresie aktywów trwałych.

Na potrzeby wyceny bilansowej wartość gruntów nie podlega aktualizacji.

Pozostałe środki trwałe o wartości powyżej 1.500 zł. ujmuje się w ewidencji ilościowo – wartościowej na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe „ i umarzane są w 100% w momencie zakupu.

Pozostałe środki trwałe o wartości do 1.500,00zł ujmuje się w ewidencji ilościowej i księguje się bezpośrednio w koszty przy zakupie.

Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na:

- podstawowe środki trwałe, o których mowa w art. 16f, ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych na koncie 011 „Środki trwałe” ,
- pozostałe środki trwałe na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” .

Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.

Wartości niematerialne i prawne wycenia się według zasad:

- pochodzące z zakupu - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy umorzeniowe,
- otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu - według wartości określonej w decyzji.

Wartości niematerialne i prawne umarzane są stawką amortyzacyjną 50% w skali roku.

Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia wartości niematerialnych i prawnych do używania.

Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej nieprzekraczającej kwoty ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania, umarzane są w miesiącu przekazania do użytkowania.

Ewidencje wartości niematerialnych i prawnych prowadzi się ręcznie lub komputerowo.

Zapasy

Jednostka nie prowadzi ewidencji obrotu materiałowego. Zakupione materiały przekazywane są bezpośrednio do zużycia w działalności i odpisywane w koszty bezpośrednio po zakupie. Na koniec roku przeprowadza się inwentaryzację niezaużytych materiałów i wprowadza na stan zapasów, korygując koszty o wartość tego stanu pod datą ostatniego dnia danego roku. W następnym, roku odnosi się je odpowiednio w koszty.

Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa finansowe (rozumiane zgodnie z ustawą o rachunkowości jako inwestycje długoterminowe). Obejmują w szczególności udziały w obcych podmiotach gospodarczych.

Na dzień przyjęcia do ewidencji wyceniane są w cenie nabycia lub cenie zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia transakcji nie są istotne.

Na dzień bilansowy **udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje** długoterminowe wyceniane są w:

- cenie nabycia pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- wartości godziwej,
- cenie rynkowej, będącej wynikiem przeszacowania ceny nabycia.

Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie wartości finansowej (netto) poszczególnych rodzajów długoterminowych aktywów finansowych.

Należności długoterminowe to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego. Wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, a więc łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszonej o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość (zasada ostrożności) zgodnie z art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku od dnia bilansowego. Wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tj. w wysokości netto, czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych (art. 35b ust 1 ustawy o rachunkowości).

W jednostkach budżetowych należności krótkoterminowe z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na bieżący rok budżetowy ujmowane są na koncie 221 „należności z tytułu dochodów budżetowych”, zaś podobne należności, ale o terminie zapłaty w następnym roku (kolejnych latach) ujmowane są na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe”.

Wartości należności **aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty** poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym.

Odpisu aktualizującego wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizacji.

Odpis aktualizacyjny należności alimentacyjnych dokonuje się na dzień bilansowy w wartości ustalonej na podstawie otrzymanych od komornika sądowego informacji, które przekazuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Odpisywane są należności, jeżeli dłużnik w ciągu 5 lat nie dokonywał ich spłaty.

Odpisy aktualizujące należności na rzecz funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają te fundusze .

Odsetki od należności, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie zapłaty, lecz nie później niż pod data ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec kwartału.

Należności wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, tj. według kursu średniego danej waluty ustalonego przez Prezesa NBP na ten dzień.

Niewielkie salda należności w kwocie nieprzekraczającej *kosztów wysłania upomnienia* podlegają odpisaniu w pozostałe koszty operacyjne.

Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Walutę obcą na dzień bilansowy wycenia się według kursu średniego danej waluty ustalonego przez Prezesa NBP na ten dzień. W ciągu roku operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta jednostka, lub według kursu waluty wynikającego z obowiązującego jednostkę dokumentu.

Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych. Ich wycena bilansowa przebiega na poziomie wartości nominalnej.

Zobowiązania z tytułu dostaw wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami ujmuje się na koniec kwartału.

Zobowiązania finansowe w wartości emisyjnej powiększonej o kwoty z tytułu oprocentowania.

Rezerwy w jednostce występują w postaci rezerw tworzonych na pewne lub o dużym prawdopodobieństwie przyszłe zobowiązania zgodnie z art. 35d ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Zaangażowanie to sytuacja prawna wynikająca z przepisów umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie:

- a) wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych przewidzianych do realizacji w danym roku,
- b) wydatków budżetowych oraz niewygasających wydatków budżetowych następnych lat.

Ustalenie wyniku finansowego

Wynik finansowy dla jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

Do ewidencji deficytu lub nadwyżki wyniku finansowego budżetu służy konto 961 "Wynik wykonania budżetu".

6. Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych

Księgi rachunkowe jednostki budżetowej prowadzone są z wykorzystaniem programu komputerowego

INFO – SYSTEM

zakupiono w firmie

Tadeusz Groszek

wykonano przez

Tadeusz Groszek faktura z dnia 03.04.1994r.

Instrukcję programu stanowi **załącznik Nr 11** do zarządzenia.

System komputerowy rachunkowości obejmuje następujące moduły:

- KSIĘGOWOŚĆ BUDŻETOWA
- ŚRODKI TRWAŁE
- PODATKI
- KASA
- PŁACE
- AUTA
- OPŁOK ewidencja i rozliczanie opłaty za gospodarowanie odpadami
- KSZOB księgowość zobowiązań z tytułu podatków i opłat
- EGZEKUCJE
- WODA/wykorzystywany dla potrzeb ZGK
- REJESTR/ wykorzystywany dla potrzeb ZGK i Urzędu Gminy.
- MIENIE 3
- druki IPS Standard

Zasady stosowania algorytmów i parametrów poszczególnych programów zostały opisane w dokumentacji użytkownika, stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia nr 11.

WÓJT GMINY
Piotr Kosiorek